

(це відноситься як до правителів, так і до рядових індіанцям) в строгому сенсі цього слова: тіла не оброблялися спеціальними речовинами з метою їх більшої безпеки; знахідки м'яких тканин на кістках пояснюються природними умовами. При цьому тіла померлих замотували численними шарами тканини, як це робили згодом інки. Як видно з наведеного вище, в похоронних практиках правителів всіх досліджуваних доколумбових держав цивілізацій Анд простежується безсумнівна подібність: поховання в столицях, розвинений культ предків, наявність супровідних людських жертвоприношень. При цьому чим більша і централізованіша держава, тим пишніші похоронні обряди правителів. Можна відзначити, що інкські поховання містять значний інформативний потенціал та можуть слугувати джерелом для вивчення історії Андських цивілізацій. Оскільки поховання розкривають дослідникам особливості ритуалів, матеріальну культуру, зміни в духовному житті та певні світоглядні орієнтири.

Список використаних джерел

1. Альперович М. С. История Латинской Америки (с древнейших времен до начала XX в.). Москва, 1991. 286 с.
2. Вещь в контексте погребального обряда: материалы Междунар. науч. конф. / отв. ред. С. А. Яценко, Е. В. Куприянова. М.: РГГУ, 2020. 271 с.
3. Ершова Г. Г. Древний мир Нового Света. История Древнего Рима: учебник для вузов по спец. «история» / под ред. В. И. Кузищина. 4-е изд., перераб. и доп. Москва, 2000. 391 с.
4. История Латинской Америки. Доколумбова эпоха – 70-е годы XIX века. Москва, 1991. 520 с.
5. Король Д. О. Вступ до історичної танатології: навч. посіб. Київ: НаУКМА, 2015. 280 с.
6. Краткие сообщения Института археологии. Вып. 224. Ин-т археологии РАН; Гл. ред. Н. А. Макаров. М.: Языки славянской культуры, 2010. 344 с.
7. Рубель В. А. Історія цивілізацій доколумбової Америки. Київ: Либідь, 2005. 504 с.

Вікторія Никитенко

СВІТОВИЙ КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ

В силу історичних, суспільно-політичних, культурних чинників на міжнародній арені сформувалась потужна українська діаспора. Осередки українства представлені у більшості держав світу, провідними серед яких є Канада, США, Російська Федерація, Республіка Польща. Величезний масив українців розкиданих по різних державах світу потребував певної

об'єднавчої платформи для координації дій. Саме такою платформою і виступив Світовий Конгрес Українців. У сучасних умовах виборювання незалежності та протистояння російському агресору, потреба у міжнародній підтримці – фактори, що акцентують значення та роль репрезентації України. Світовий Конгрес Українців отримує нові імпульси та можливості для розвитку, а дослідження його особливостей та провідних напрямків діяльності лише актуалізується.

Поринувши в історичний екскурс ідеї формування міжнародної платформи світового українства, варто відзначити, що такі спроби проявлялися від поразки у визвольних змаганнях першої чверті ХХ ст. Вже у 1920 р. було створено ініціативний комітет із центрами у містах Женева (Швейцарія) та Відень (Австрія) для скликання Всеукраїнського національного конгресу в 1921 р. Але ця спроба не вийшла за межі дискусій, пропозицій та обміну думками. У 1923–1925 рр. ця ідея знову почала обговорюватися у Празі, було навіть створено Всеукраїнське політичне об'єднання, яке через політичні непорозуміння перестало існувати [7, с. 207]. 1929 р. у Празі була організована Українська головна еміграційна рада, до якої увійшли не лише представники української еміграції з європейських країн, але й українська громада м. Шанхай (Китай).

Провідними завданнями ради було визначено задоволення культурно-освітніх потреб, проведення спільних акцій у загальнонаціональних справах, пропаганда української державно-національної ідеї на міжнародній арені. Серед заходів Ради були політичні акції стосовно захисту прав українського народу у зв'язку з посиленням терору в Україні в 1930-х рр. і Голодомором 1933 р. Рада припинила свою діяльність із початком Другої світової війни [2, с. 479].

Дискусія щодо створення Світового українського конгресу відновилася на межі 1940–1950-х років у країнах, де мешкали численні групи українців. Варто зазначити, що вже тоді у більшості країн, де жили українці, існували крайові надбудови, які об'єднували майже всі громадські організації своїх країн. Не можна оминати увагою українське жіноцтво, що випередило решту українського суспільства, створивши у 1948 р. Світову федерацію українських жіночих організацій – СФУЖО. Її очолила Олена Киселевська.

Упродовж 1947–1948 років до справи створення Світового конгресу українців долучилася Пан-Американська українська конференція – ПАУК [7, с. 207]. Секретаріат ПАУК у тодішньому складі «вив'язався задовільно» із тих завдань, які були йому призначені конференцією в листопаді 1947 р. Поборовши початкові труднощі технічного характеру, діяльність Секретаріату була спрямована на зміцнення організаційних зв'язків між самими членами ПАУК, якими були Комітет Українців Канади, Товариство Прихильників Української Культури в Бразилії і Центральна

Українська Репрезентація в Аргентині, як також і з іншими українськими організаціями в решті країнах світу. Рівночасно ПАУК стверджує, що політична програма УНРади – Самостійна, Соборна та Демократична Українська Держава – є виразником політичних стремлінь української еміграції, яка має право та обов'язок промовляти від імені українського народу під червоною московською окупацією, позбавленого змоги вільно виявляти свою волю» [3, с. 16–17].

ПАУК, як представник «українців обох Америк», ствердив, що політичні ідеї УНРади тотожні з ідеалами «західного демократичного світу, який все стояв та й нині стоїть за свободу людини та за право кожного народу вирішувати свою долю». ПАУК вважав, що «українці обох Америк як однокровні брати українського народу в Європі» повинні дати Українській Національній Раді необхідні моральну підтримку перед своїми урядами та матеріальну допомогу [1, с. 287].

З конкретною ініціативою скликання Світового конгресу і створення Світового союзу виступив Шостий Конгрес українців Канади (КУК). В резолюції було зазначено: «Шостий КУК доручає Президії КУК негайно порозумітися з Президією Українського конгресового комітету (УКК), щоб скликати впродовж найближчого часу конференцію ПАУК для оформлення підготовчого комітету для скликання Світового конгресу українців» [8, с. 385].

Перший Світовий Конгрес Вільних Українців відбувся 12–19 листопада 1967 р. у м. Нью-Йорку в приміщенні готелю «Хілтон». Учасниками Конгресу стали 1003 делегати з 17 країн світу: Австралії, Австрії, Аргентини, Англії, Бельгії, Бразилії, Венесуели, Італії, Канади, Люксембургу, Нідерландів, Німеччини, Парагваю, США, Франції, Чилі та Швейцарії, а також численні запрошені Гості [3, с. 19]. У роботі основоположного конгресу взяли участь 230 організацій, які репрезентували всі ділянки релігійного, суспільно-громадського, культурно-освітнього й економічного життя української діаспори [7, с. 209].

Перший Світовий Конгрес Українців, що відбувся у 1967 р. в Нью-Йорку, без сумніву, став не лише знаковим явищем в житті української діаспори, але й важливим етапом в історії України та українського народу у його боротьбі за незалежність.

Світове українство готувалося до цієї події десятиліттями. Водночас, зусилля та час, покладені на підготовку Конгресу виявилися не марними, адже у 1967 р. І СКВУ гучно розпочав нову еру у діяльності української діаспори, вивівши її на рівень вагомого суспільно-політичного чинника на міжнародній арені. Важливо, що у після майже десятилітньої підготовки Конгресу СКВУ відмовився від формальних підходів та пустих декларацій, натомість на Конгресі було представлено ґрунтовно підготовлену актуальну повістку та тематику для обговорення [8, с. 399].

Головні завдання Світового Конгресу Вільних Українців були подані

у його статуті, а саме: надавати будь-яку можливу допомогу українському народові в його змаганнях за волю і державну незалежність, змагатися за здійснення прав українського народу згідно з Універсальною декларацією прав людини, координувати діяльність своїх членів згідно з постановами Першого й чергових Конгресів СКВУ, зберігати українську національну ідентичність та плекати і передавати з роду у рід українську мову, культуру, традиції [6, с. 193].

Починаючи з 1991 р. СКВУ зосередився на сприянні розвитку демократичних установ в Україні та допомозі українським громадянам у країнах, які були у складі колишнього Радянського Союзу. А вже від 1993 р. Світовий Конгрес Вільних Українців був перейменований на Світовий конгрес українців. Така назва зберігається і тепер.

Протягом багатьох років СКУ об'єднує й координує діяльність багатьох українських суспільно-громадських надбудов, крайових централей, організацій і громад. Багато об'єднань і товариств належать до цієї організації через ради й комісії, котрі діють в системі СКУ. До складу СКУ увійшли також українські національні об'єднання в окремих країнах: Український конгресовий комітет Америки, Конгрес українців Канади, Координаційний осередок українських громадських центральних установ (Європа), Союз українських організацій Австралії тощо. У роботі СКУ активну участь беруть представники українських церков, жіночих, молодіжних і студентських організацій [7, с. 206].

Керівними органами СКУ є Конгрес, Секретаріат і Контрольна Комісія. Конгреси (з'їзди) відбуваються кожні п'ять років. У перерві між конгресами Пленум Секретаріату планує діяльність СКУ, приймаючи рішення на щорічних пленарних сесіях. Для ведення поодиноких важливих ділянок суспільно-громадської роботи Секретаріат створює ради і комісії. Екзекутивним органом Секретаріату є Президія. З 2018 р. і донині СКУ очолює Президент Павло Грод [2, с. 497].

Цікавим та очікуваним фактом є те, що боротьба СРСР проти організаційних структур української діаспори загалом та Світового Конгресу Українців зокрема знайшла своє продовження у державній політиці Російської Федерації у наші дні. Так, у 2016 р. Міністерства юстиції та закордонних справ у співпраці з Генеральною прокуратурою РФ здійснили заходи, покликані заборонити діяльність СКУ на території Російської Федерації [4] і таким чином ізолювати українську меншину в Росії від світової української діаспори [5]. Наслідком цього стало внесення Світового Конгресу Українців до списку «небажаних організацій» на території Російської Федерації. Також Міністерство внутрішніх справ РФ і суд ліквідували дві українські крайові організації – Об'єднання українців Росії та Федеральну національно-культурну автономію українців Росії, які входять до складу СКУ.

24–27 листопада 2018 р. у м. Києві відбувся ХІСвітовий Конгрес

Українців, який зібрав 248 делегатів з лав української діаспори 26 країн світу, а також представників українських церков, владних структур та громадянського суспільства. Захід проходив під гаслом зміцнення української державності перед лицем небезпеки, яку становить діяльність Російської Федерації для України та усього світу [8, с. 388]. Одинадцятий за ліком Конгрес став новою відправною точкою у діяльності СКУ – міжнародної координаційної надбудови українських громад у діаспорі, що представляє інтереси українців у 61 країні світу, де має мережу складових організацій та зв'язків з громадами.

Проаналізувавши історію становлення, структуру та ключові напрямки діяльності Світового Конгресу Українців, можемо відзначити його вагомий роль у процесах міжнародної консолідації світового українства. Організація відзначається не просто декларативністю існування, а саме активною програмною діяльністю, спрямованою на об'єднання, захист та підтримку українців у світі. Має міцні контакти з Україною та репрезентує її на світовій арені, особливо в такий складний час – час боротьби з Російською Федерацією за незалежність.

Список використаних джерел

1. Волинець С. Володимир Кохан. Передвісники і творці Листопадового зриву. Західноукраїнські громадські і політичні діячі. Вінніпег, 1965. С. 287.
2. Ковальчук О. О. Світовий конгрес вільних українців. Київ : Наукова думка, 2012. Т. 9 : Прил. С. 479.
3. Костишин Р. С. Діяльність Володимира Кохана щодо підготовки Світового Конгресу Вільних Українців (1948–1966). *Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe*. 2020. №. 12. С. 15–19.
4. Кремль намагається заборонити діяльність Світового Конгресу Українців. 5.ua. URL: <https://www.5.ua/svit/kreml-namahaietsia-zaboronyty-diialnist-svitovohokonhresu-ukraintsiv-112090.html>.
5. Російська Федерація продовжує свої спроби заборонити діяльність Світового Конгресу Українців. Світовий Конгрес Українців: офіційна сторінка. URL: <http://www.ukrainianworldcongress.org/news/1360/lang/ua>.
6. Статут Світового Конгресу Вільних Українців. Матеріали Першого Світового Конгресу Вільних Українців. Вінніпег; Нью-Йорк; Лондон, 1969. С. 192–195.
7. Тихоненко В. О. Документи з історії Світового Конгресу Українців. Огляди джерел та документальні нариси. 2016. № 3. С. 206–212.
8. Яців А. Перший Світовий Конгрес Вільних Українців: на шляху до консолідації світового українства. Народознавчі зошити. 2019. № 2(146). С. 382–402.